

Timo Jaakola

Papit toimittavat jumalanpalvelusta Tuomiokirkossa, jonka kellarikerroksessa puikoissa istuu virtuaalikirkon ohjaaja Jani Äimänen. Samaan aikaan palvelutalon Wilenin asukkaat seuraavat sohvalla istuen kirkonmenoja modernisti internetin kautta.

Virtuaalimessu kotisohvalla

Samaan aikaan kun Tuomiokirkossa alkoi sunnuntaijumalanpalvelus, palvelutalo Wilenin oleskeluhuoneeseen kerääntyi talon asukkaita katsomaan sitä. Messun voi katsoa suorana netissä joka sunnuntai – tai vaikka vähän myöhemmin päivällä, ellei jaksa ihan vielä kymmeneltä ylös.

● **– No nyt näkyy** Tuomiokirkko, sanoo joku. Ollaan Ukkokodissa – tai oikeastaan palvelutalo Wilenissä, kuten sen nimi nykyään on. Johtaja **Sirkku Koskinen** virittää videotykkiä suurelle screenille ja näppäilee tietokoneeseen osoitteen www.virtuaalikirkko.fi. Lähetys Tuomiokirkon sunnuntaijumalanpalveluksesta alkaa.

Paikalla on noin 25 katselijaa, joten jumalanpalvelus on selvästi kiinnostanut ihmisiä. Ehkä vähän on uutuudenviehätyksikin, sillä tämä on nyt ensimmäinen kerta, kun virtuaalikirkkopalvelua täällä kokeillaan. Ja hyvin näyttää toimivan: kuva on erinomainen, eikä pätki. Myös äänet ovat kohdallaan. Kun joku iäkkäistä katselijakunnasta valittaa, ettei oikein kuule, volumea saadaan nopeasti lisää.

– Tuollahan on **Ruskeepää**, joku huudahtaa nähdessään screenillä tutun kappalaisen. Tuomiokirkkoseurakunnan väki on palvelutalon asukkaille tuttua, sillä he käyvät usein pitämässä siellä hartauksia.

– Ainakin nyt tämä sai näköjään suuren suosion, Sirkku Koskinen sanoo. – Nämä ovat oikein kivoja juttuja, sellaista yhteisöllisyyden luomista. Voidaan osallistua, vaikka ei sitten ihan paikan päälle päästäisikään.

Tosin muutama asukas oli aamulla lähtenyt taksilla ihan paikan päällekin, suuren Aurajoen vesistön tuolle puolelle. Suurimmalle osalle idea saada katsoa jumalanpalvelus suorana netistä on kuitenkin varsin tervetullut: liikkuminen on monelle jo sen verran hankalaa, ettei kovin herkästi viitsi lähteä, ellei pakko ole.

Ohjaaja istuu kellarissa

Jätetään vanhempi nettisukupolvi katsomaan jumalanpalvelusta ja siirrytään muutaman sadan metrin päähän Tuomiokirkkoon, tarkemmin sanottuna sen sakastin kellariin. Siellä istuu lähetyksen ohjaaja **Jani Äimänen**, joka on valmistunut Turun aikuiskoulutuskeskuksesta elokuva- ja teeveealan ammattilaiseksi ja huolehtii yksin koko hommasta. Se tarkoittaa, että hän tulee aamulla yhdeksän hujakoilla Tuomiokirkkoon, kokoaa lähetyslaitteiston, katsoo kamerat paikalleen ja sitten lopulta istuu siellä kellarissaan screenin ääressä jumalanpalveluksen ajan ja toimii kuin kuka tahansa suoran lähetyksen teeveohjaaja.

Ennen messua hän on myös kuvannut hieman kuvituskuvaa – esimerkiksi alttaritaulusta tai kynttilöistä, niin että tuntuu kuin kameroita olisi enemmänkin – kolme niitä vain on.

Lähetys on joka sunnuntai ja se menee suorana nettiin. Sen jälkeen Äimänen siirtää sen serverille, jolloin sitä voi sitten katsella myöhemminkin. Suurempia murheita ei ole tekniikan kanssa koskaan ollut: kerran puuttuivat äänet, mutta siinäkin syy oli, että ne oli unohdettu yksinkertaisesti laittaa ylhäällä sakastissa päälle.

– Tämä on ihan kivaa hommaa, aika vain on vähän varhainen, sunnuntaiaamu sentään. Mutta kyllä tähän jo on tottunut. Oikeastaan ainoa ongelma on kirkon valaistus. Valoa saisi olla paljon enemmän, Äimänen miettii ja saman on miettinyt aika moni valokuvaajakin ennen häntä.

Sellainen ohje ohjaajalle on annettu, että kirkkokansaa ei vasiten kuvata. Nettiin menee siis lähinnä papin osuus. Toki joskus joku saattaa kuvissa vilahtaa, mutta lähtökohtaisesti nähdään vain ihmisten selkiä.

Rennosti virtuaalikirkossa

Jätetään kirkkokansa kuuntelemaan **Jani Kairavuon** saarnaa ja hypätään jälleen joen yli palvelutalo Wileniin. Jumalanpalvelus sujuu siellä ihan kuin kirkossakin, ylös noustaan kun sen hetki tulee ja rukoukset luetaan yhtä selkeästi artikuloiden kuin muuallakin. No, jotain eroakin on: yksi vanhuksista istuu mukavasti tuolissa ja on nostanut jalat ylös rollaattoria vasten; virtuaalikirkossa voi olla vähän rennommin, omassa olohuoneessahan täällä sentään ollaan!

Anna-Kristiina Helle, 86, on yksi virtuaalijumalanpalveluksen seuraajista. Hän on ainakin myyty virtuaalikirkon ideaan:

– Ihan tuli tippa silmään kun katsoi, kuinka paljon meitä on täällä katsomassa. Kirkkoon on tässä iässä vähän vaikea lähteä, eikä lähetyksiä telkkaristakaan usein tule.

Helle kuuluu kohderyhmään kyllä muutenkin:

– Kaikki hengelliset tilaisuudet ovat hyviä. Tiistaina meillä oli Herran ehtoollinen, se on ihan ehdoton. Ja vähän aikaa sitten Lions-miehet veivät meidät Henrikinkirkkoon. Ihan autolla päästiin etuovelle saakka ja kirkkokahvitkin juotiin! Se oli sellainen pitkän sykyn kohokohta.

Pentti Huhtinen, 83, on myös saapunut virtuaalikirkkoon, vaikkei kovin usein ihan oikeassa kirkossa käykään:

– Tällaiset yhteiset tilaisuudet ovat kuitenkin aina mukavia, aina me niihin vaimon kanssa osallistutaan, hän kertoo.

Bonusta tulee myös siitä, että Tuomiokirkko on Huhtiselle kotikirkko, siellä aikanaan avioliiton kuulutuksetkin luettiin. Tuomiokirkkoseurakunta on tuttu muutenkin:

– Käyn edelleen Tuomiokirkkoseurakunnan pappakerhossa eli Mehtovartiossa. Siellä on meitä partiolaisia vähän vanhemmasta päästä: teemme puutöitä ja kynttilöitä.

Nettiä ei Huhtinen tunnusta omaksi jutukseen, se on lasten ja lastenlasten (ja lastenlastenlasten) puuhaa. Mutta tämäkin asia on kyllä palvelutalossa pikku hiljaa muuttumassa:

– Jonkin verran nykyään tulee jo kyseltyä, että onko huoneissa nettiyhteys. Huoneissa ei vielä ole, mutta ehkä tulevaisuudessa, kertoo johtaja Sirkku Koskinen.

Sitä odotellessa virtuaalikirkkoa katsellaan oleskeluhuoneessa, jossa yhteys on.

Roope Lipasti

Tuomiokirkko on tuttu paikka Pentti Huhtiselle jo nuoruuden ajoilta. Sirkku Koskinen myhäili tyytyväisenä, kun palvelutalon ensimmäinen virtuaalijumalanpalvelus osoittautui menestykseksi.

Virtuaalikirkko syntyi musiikkia varten

● **– Virtuaalikirkon tekniikka** on oikeastaan alun perin ajateltu klassisen musiikin konserttien välittämiseen, kertoo hankkeen primus motor **Ilmari Mäenpää**, joka itse on – yllätys yllätys – klassisen musiikin säveltäjä. Hänen ideanaan oli tarjota klassista musiikkia hieman uudella tavalla. Mäenpää on muun muassa luonut pohjan Turun filharmonisen orkesterin internetlähetyksien tekoon. Kun konsertteja sitten usein lähetetään kirkoista, syntyi idea, että voisi saman tien lähettää jumalanpalveluksiakin:

– Klassisella musiikilla ja kirkollahan on vuosisatainen yhteiselo takanaan. Mutta sen lisäksi molemmilla on hieman samantapaisia ongelmia kohderyhmän kanssa: sisältö on hyvää, mutta yleisöä voisi olla enemmänkin. Virtuaalikirkko yrittää vastata tähän, Mäenpää sanoo.

Ensimmäinen konsertti lähetettiin Temppeliaukion kirkosta vuonna 2007. Oulun seurakunnassa sitten tuli idea, että konsertin lisäksi voisi lähettää koko jumalanpalveluksen ja vuonna 2008 niin tehtiin. Lähetys sai heti sen verran suuren suosion, että kokeilua päätettiin jatkaa. Viime vuonna mukaan liittyi Turku.

Itse tekniikka on varsin yksinkertaista. Laitteisto on siirrettävä ja mahtuu auton takakonttiin. Lähetyslaitteiston lisäksi tarvitaan tavallinen tietokone, nettiyhteys sekä kamerat. Turussa on 4 g -verkko, joten lähetys voi tapahtua myös ulkona. Halvimmillaan yhden kameran ja tietokoneen muodostaman lähetyslaitteiston saa noin 3000 eurolla.

Mutta miksi kukaan haluaisi katsoa jumalanpalvelusta netistä? Mäenpää luettelee useampiakin erilaisia syitä.

– Ensinnäkin voi olla ihan fyysinen etäisyys: on vaikka joku rakas kirkko, jonne ei koskaan pääse. Tätä kautta se onnistuu. Toiseksi voi olla, ettei yksinkertaisesti voi lähteä kirkkoon, on vaikka sairas. Virtuaalikirkkoon voi myös tulla silloin kun sattuu sopimaan, eli se ei ole ajasta kiinni. Myös ulkosuomalaiset käyttävät tätä aika paljon, erityisesti joulun ja pääsiäisen aikaan.

Oulussa huomattiin virtuaalikirkon alkamisen jälkeen seurakunnan kannalta kiva ilmiö:

– Virtuaalikirkon avulla kirkko tulee osaksi ihmisen arkea ja se taas voi berätellä ihmisiä jumalanpalveluksiin ihan fyysisestikin. Ainakin Oulussa kirkon kävijämäärät lisääntyivät virtuaalikirkkosysteemin käyttöönoton jälkeen, Mäenpää sanoo.

Netti mahdollistaa myös muiden tilaisuuksien kuin jumalanpalvelusten lähettämisen:

– Meillä on tarkoitus laajentaa nyt keväällä toimintaa Turussa siten, että voimme kuvata myös häitä tai hautajaisia nettiin. Sieltä niitä voivat sitten sukulaiset takaa seurata myös ne, jotka eivät syystä tai toisesta pääse paikalle.

RL